

**Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustiku liikmete head praktikad valdkonnas
„Liikumisharjumuste kujundamine“**

Tegevus:

Nimetus: Orienteerumis põnevus paneb lapsed jooksuma

Valdkond: Liikumisharjumuste kujundamine

Toimumisaeg: 2006–2014

Tegevus oli: Kestev

Toimumiskoht:

Maakond: Järvamaa

Linn või vald: Türi

Lasteaed: Kesklinna Lasteaed

Sihtrühm

Peamine: Eelkooliealised lapsed

Kaudne: Õpetajad, lapsevanemad

Peamise sihtrühma vanus: 2–7 a

Peamise sihtrühma sugu: tüdrukud ja poisid

Planeeritud sihtrühma suurus: 80–100 last

Tegelikult osales: ei tea

Tegevuse kirjeldus

Vajaduse kirjeldus:

Lapsed tahavad joosta ja olla terved, ise otsustada ning kogeda eduelamust. Lasteaed viib ellu õppekava, kavandades ning korraldades erinevaid õppe- ja kasvatustegevusi. Oluline on rikastada lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega ning suunata lapsi märkama loodust ja keskkonda enda ümber. Eelkooliealine laps peaks suutma juba orienteeruda koos õpetajaga, tegutseda iseseisvalt koduümbruse mängu- ja spordiväljakul, mängida lihtsamaid maastikumänge ja orienteeruda õues juhendite järgi.

Eesmärgid:

1. Lapse liikumis- ja jooksvajadus on rahuldatud.
2. Laps tunneb liikumisest rõõmu ja tahab tegevust korrata.
3. Lapse tervis on toetatud ja kehaline võimekus suurenenud.
4. Laps on iseseisvam ja julgem otsustamisel ning orienteerumisrajal liikumisel.
5. Laps oskab märgata loodus- ja tehiseobjekte.
6. Laps oskab samastada kaardil olevaid kujutisi, joonispilte või fotosid reaalse otsitava objektiga.
7. Lapsel kinnistuvad õpitud numbrid ja paraneb lugemisoskus kaardi ja tähisega.

Kirjeldus:

Aastatel 2006–2014 on toimunud lastele 14 orienteerumiselementidega sündmust lasteaia territooriumil, Türi linnas ja linnalähedases Tolli metsas:

1. Aastast 2006 on igal sügisel oktoobris orienteerumisjooksu päev erinevates kohtades: kolletamispäeva orienteerumisjooks lasteaia õuealal: „Toidame loomi“, „Krokodilli toiduvaheldus“, „Jookse fotorea/joonispildirea järgi!“, „Jookse varese aardeid otsima fotorea järgi!“, „Jookse joonispildi järgi ja leia samad asjad!“, „Jookse lindi ja lehekujutise järgi ning leia puud looduse

õpperajal!"; orienteerumisjooks Murumoori mänguväljakul „Kus meeldib loomadel siin mängida?"; orienteerumine Männi pargis „Kes elab Männi pargis?” jne.

2. Aprillis on matka ja loodusmängude käigus kasutatud maastikukaarti liikumiseks järgnevasse tegevuskohta „Looduse avastamine ja keskkonnamängud Tolli metsas”.

3. Talispordinädalal ja suusatamise algõppes on kasutatud orienteerumissuusatamise vahendeid (piiksupunktid).

4. Pereorienteerumised on toimunud perespordipäeval 19.09.2010 ja südamenädalal 14.04.2014 Türi linnas.

5. Lisaks on orienteerumist tehtud liikumistegevuste osana liikumisõpetaja poolt läbi aasta vastavalt kavandamisele ja võimalustele (vahendite laenutamine, ilmastikuolud jm).

6. Põnevus ja õhin pani liikuma/jooksma/orienteeruma ka Keslinna lasteaia töötajad siseruumides lasteaiahoone skeemi järgi õpetajate päeval ja Türi linna tänavatel linnaplaani järgi südamenädala matkal 14.04.2014 „ Matk ja orienteerumine Türi linna kirjanike ja kirjandustegelaste nimelistel tänavatel”.

7. Jätkame orienteerumisjooksu vahenditega ning planeerime järjest uusi metoodilisi võtteid, vahendeid (kaarte, pildiridasid), korraldust ja paiku.

Metoodika ja tõenduspõhisus: Orienteerumise algõppe metoodika elementide ja vahendite kasutamine: elektroonilised kiibid ja jaamad, tähised, vaiad, kompostrid, kaardid ja pildiread.

Kas läbiviidud tegevust hinnati? Jah.

Protsessi hindamine: tagasiside lastelt ja õpetajatelt.

Tulemused:

- Kõik 4–7-a lapsed suutsid ja tahtsid joostes läbida rajalõike (30–50 m) objektist objektini (tähisest tähiseni);
- Piiksutamine ja komposteerimine objektitähise juures lisas põnevust, indu ja leidmisrõõmu vanuses 2–7 a;
- Ülesannet täitma suundudes sobisid alguseks mõlemad: eraldi- ja ühisstart;
- Lapsed jooksid kindlalt ettenähtud jooksusuunas maapinnale veetud abinööri järgi: 4–7-a lapsed suudavad iseseisvalt eraldistardist nõõri järgi joosta ja objektitähisel piiksutada;
- Aiaga piiratud linna mänguväljakul ja piiramata pargis said lapsed hakkama ka abinööri objektide otsimise ja läbimisega õpetajate toel (4–5-a) või üksi suunda valides (5–7-a);
- Lapsed oskasid samastada pilte tegelike objektidega: said hakkama pildirealt (kuni 6 pilti) tähisel oleva sama pildi komposteerimisega ja fotorea järgi objekti leidmisega;
- Koolieelikud said esmaseid kaardilugemisoskusi ülalt- ja külgvaates maastikukaardiga, kus üheskoos täpsustati asukohta ”Ma olen siin”;
- Suusatamise algõpet toetasid suusaorienteerumise vahendid. Piiksutamine innustas tegema mitmeid ringe.

Kas tulemusi jagati?:

Ettekanded hea praktika näitena Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustiku 7. suvekoolis „Liikuda on tore“ Nelijärvel 11.06.14 ja konverentsil Terve Elu Kompas 25.09.14 Tallinnas.

Tagantjärele tarkus:

Õpetajate ja korraldajate arvamused, hinnangud ja ettepanekud tagasisidena:

- 1) Piiksupunktid motiveerivad jooksmata, joosti seisatumata järgmise objektini.
- 2) Tore oli, aga pildirida mittevaatavale järelejooksjale oli lihtne, sest silmside oli eesjooksjatega pidevalt olemas, kõik ei pidanud oma mõistust kasutama. Sellega võiks edaspidi stardivahet reguleerides arvestada.
- 3) Mõnele lapsele tuli meelde tuletada: vaata pilti ja otsusta – joosta tuleb piltide järgi! Jooksulust oli nii valdav.
- 4) Orienteerusime isegi kaks korda, teisel korral oli laste stardivahe pikem, et üks teise järgi ei läheks ja hiljem sai ka veel tegevustes selle ürituse elemente kasutatud. Teeme veel!
- 5) Kontrollsüsteemiks võiks lapsed lisaks piiksumisele igast punktist võtta kaasa mingi asja.
- 6) Orienteerumisjooksul köidab lapsi (ka täiskasvanuid) kõige rohkem otsimis- ja leidmispõnevus, igasugused lisaülesanded, kasvõi väikesed, jäävad tagaplaanile. Näiteks lapsed ei olnud huvitatud lille või konnakullese vaatlusest. Kõik täiskasvanud ei mallanud lugeda juhust.
- 7) Piiksumisega saavad kõik vanused hakkama, aga komposteerimisel jäi nooremate (3–4-a) laste käe vajutamistugevus nõrgaks ja õpetajal tuli abistada.

Eelarve (EUR): täpsustamata

Rahastajad: –

Koostööpartnerid: orienteerumisklubi JOKA

Kontakt

Kontaktisik: Siiri Poopuu

Telefon: 387 8662

E-post: Siiri.Poopuu@tyri.ee

Korraldaja: Kesklinna Lasteaia liikumisõpetaja Irina Kivisepp ja õppealajuhataja Siiri Poopuu

Kuulume tervist edendavasse võrgustikku: Tervist Edendav Lasteaed

